

Vlaamse Regering

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het Klooster van de Zusters van Liefde te Gent

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010 en 7 juli 2010;

Gelet op het ministerieel besluit van 18 september 2009 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen Klooster van de Zusters van Liefde te Gent;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door het agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Oost-Vlaandere op datum van 30 maart 2010, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 mei 2010,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de, historische, artistieke en sociaal-culturele waarde:
- als monument:

het klooster van de Zusters van Liefde met kapel, pandhof, gastenkwartier, hospice en resterende gebouwen van de voormalige abdij van Terhagen zoals afgebakend op bijgaand plan, gelegen te
Gent (Gent), Molenaarsstraat 22,, 24;
bekend ten kadaster:
Gent, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer 218L deel.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° Historische waarde:

Het gebouwencomplex heeft historische waarde als deel van de site van de voormalige cisterciënzerinnenabdij van Terhagen, sinds 1606 gevestigd op deze locatie en waarvan vandaag slecht enkele gebouwen als materiële getuigen resten, namelijk het abdishuis, een 17de-eeuwse vleugel en het huis van de lekenzusters. De abdiswoning en het huis van de lekenzusters waren tevens het verblijf van kanunnik Triest, de eerste overste van de door hem opgerichte congregatie van de Zusters van Liefde van Jezus en Maria en die duidelijk zijn stempel op de congregatie drukte.

Tot op vandaag huisvesten de gebouwen het moederhuis van de congregatie van de Zusters van Liefde, gesticht in Lovendegem in 1803 door priester P.J. Triest, en hier gevestigd sinds 1805. Deze congregatie heeft een pioniersrol gespeeld in de ontwikkeling van de ziekenzorg, de krankzinnigenzorg en het onderwijs in binnen- en buitenland en neemt een belangrijke plaats in binnen de "zorggeschiedenis".

Typologisch is het huidige kloostercomplex een goed bewaard en representatief voorbeeld van een laat 19de-eeuws kloostercomplex geënt op de oude abdijsgebouwen. De sobere bakstenen kloostergebouwen, het gastenkwartier en de pandgang zijn uitgevoerd in een harmonieuze combinatie van sobere neorenaissance en neogotiek, ontworpen door architect E. Van Hoecke-Peeters tussen 1895 en 1898.

Architectuurhistorisch zijn deze gebouwen waardevol als belangrijke realisatie binnen het omvangrijke oeuvre van de Gentse architect Emile Van Hoecke, gerealiseerd tussen 1861 tot 1910 en die vanaf de jaren 1880 als huisarchitect van de Zusters van Liefde in hun verschillende vestigingen in Vlaanderen werkzaam was. De rijkelijk gedecoreerde kapel vormt hierin een uniek neogotisch ensemble.

2° Artistieke waarde:

De artistieke waarde ligt voornamelijk in het rijkelijk gestoffeerde kapelinterieur in neogotische stijl, gerealiseerd tussen 1897 en 1911 door verschillende Gentse kunstenaarsateliers. Vooral de figuratieve glasramen van de Gentse glazenier Gustave Ladon, de polychrome plaasteren heiligenbeelden in de neogotische nissen tussen de vensters, uitgevoerd door de gebroeders De Lanier, de op koperplaten geschilderde kruisweg van Leo Steel en het wit stenen hoogaltaar en het eikenhouten meubilair naar ontwerp en uitvoering van Albert Synaëve getuigen van een grote ambachtelijke kunde en kunstzin. Ook de nog deels originele muurschilderingen van P. R. Goethals van 1898 en de nieuwe polychromie uitgevoerd door het atelier Bressers tussen 1943 en 1950 bepalen mee het beeld van het neogotische ensemble.

De gebrandschilderde ramen van Charles Van Crombrugge van 1860 uit de vroegere kapel, thans opgesteld in de pandgang, getuigen van een materiaaltechnisch en kwalitatief hoogstaand peil.

3° Sociaal-culturele waarde:

Het gebouwencomplex heeft een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van de ziekenzorg in Gent. Als moederhuis van de Zusters van Liefde van Jezus en Maria zijn deze gebouwen illustratief voor de belangrijke rol van de Zusters van Liefde in de zorgverlening en in het onderwijs. De congregatie van de Zusters van Liefde lag mee aan de basis van de vernieuwde zorg voor zieken en de ontwikkeling van het lager, buitengewoon en beroepsonderwijs.

De muurkapel met beeld van O.-L.-Vrouw, opgericht aan de abdiswoning door de gebuurte in 1866, is een materiële getuige- van de 19de-eeuwse volkse Mariadevotie.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010).

Brussel,

16-09-2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS